

**ÖN LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KIRSAL TURİZM
ALGILAMALARINA YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA**
*A Qualitative Research On Rural Tourism Perceptions Of Students Who Have Received Tourism Education
At Associate Degree Level*

* Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ
** Barış ALTUNTAŞ

ÖZET

Araştırma amacı kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık yaratmak ve ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm algılarını değerlendirmektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni yapılarak, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Katılımcılar *kırsal turizm kavramını* doğa, kültür, ekonomi ve tanıtım; *Anamur'da ön plana çıkan yöresel ürünleri*; muz, çilek, portakal, gölevez, mantar, zeytin ve avokado; *Anamur'da kırsal turizmin gelişmesi için* reklam ve tanıtım, seraların kaldırılması/azaltılması, sosyal turizmin gelişmesi, mevsimsellik sorununun çözülmesi, trekking, kamp, avcılık gibi turizm türlerinin geliştirilmesi, çevrenin korunması ve ulaşım sorununun giderilmesi; *Anamur'un kırsal turizmin gelişmesinde güçlü özelliklerini* ise toprağın verimli olması, iklimi ve bitki örtüsü, temiz deniz ve sahile sahip olması, yöresel kültürün korunmuşluğu, tarımın devam etmesi, coğrafi konumu, doğal güzellikleri, yeterli kırsal kaynağa sahip olması ve yaylaları olarak belirtmektedirler. Araştırma sonuçlarında öğrencilerin Anamur'da kırsal turizmin uygulanabilirliğine yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu; ileriye yönelik yapılacak çalışmalarda toplumun her kesimi için farkındalık yaratılabilmesi için kırsal turizm olgusunun farklı toplumsal grupların algısını ölçmeye yönelik araştırmaların yapılması ve kırsal turizm bilincin artırılabilmesi için lise ve üniversite müfredatlarında yer verilmesi önerilmektedir. Araştırma Anamur ilçesinde turizm eğitimi alan ön lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Anamur'da kırsal turizm üzerine ilk kez bir nitel çalışma özelliği taşımaktadır. Turizm programı ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm algılamaları sektör uygulayıcılarına yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: *Turizm eğitimi, Ön lisans, Kırsal turizm, Anamur*

ABSTRACT

The aim of the study is to create an awareness for the development of rural tourism and to evaluate the perceptions of rural tourism. In this study, the phenomenological pattern of qualitative research desing was made and easily accessible sampling method was used from purposive sampling methods. Participants mention the concept of rural tourism as the nature, culture, economy and promotion; Anamur's regional products of banana, strawberries, oranges, golevez, mushrooms, olives and avocados, advertising and promotion for the development of rural tourism in Anamur, the removal/reduction of greenhouses, development of social tourism, seasonality problem solving, development of tourism types such as trekking, camping, hunting; protection of the environment and solving transportation problems; the strong characteristics of Anamur in the development of rural tourism: the fertility of the land, the climate and vegetation, the clean sea and the coast, the preservation of the local culture, the continuity of agriculture, the geographical location, the natural beauties, the adequate rural resources and the plateaus. As the results of the research, it has been found out that the students are positive about the applicability of rural tourism in Anamur, and in order to raise awareness in all parts of the society for further studies to be done, it is recommended to conduct research to measure the perception of rural tourism in different social groups and to put rural tourism into the curriculum of high school and university to raise awareness of it. The research was applied to the associate degree students who received tourism education in the district of Anamur.

Research is a qualitative study on rural tourism for the first time in Anamur. The tourism program will guide rural tourism perceptions sector practitioners to associate degree students.

Keywords: *Tourism education, Associate, Rural tourism, Anamur*

doi.org/10.32958/gastoria.587984

Yazar Bilgileri

ORCID:

*0000-0003-1703-8067

** 0000-0003-0659-1326

Email:

* cetinsoz@mersin.edu.tr

** altuntasbaris@gmail.com

GİRİŞ

Dünya Turizm Örgütü (WTO)' ya göre turizm; “*sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir getirici hiçbir uğraşta bulunmamak şartı ile bireylerin geçici süre konaklamalarından doğan olay ve ilişkilerin tümüdür*” (www.unwto.org). Dolayısıyla turizmde gidilen yerde sürekli ikamet etmemek ve kar amacı gütmemek esastır. Bununla birlikte turizm kelimesine ilk defa Oxford İngilizce Sözlüğünde 19.yy.'ın başlarında rastlanmakla birlikte bu kavramın daha eskilere Antik Yunan ve Roma Uygarlıklarına kadar uzandığı bilinmektedir. Bu uygarlıkların ekonomik açıdan güçlü vatandaşları termal kaplıcalar ile Avrupa ve Akdeniz bölgesinin egzotik yerlerine tatil maksadıyla gitmişlerdir (Honey, 1999; akt. Uslu, Sancar, Akay ve Kutukız, 2012).

Gelişen ve büyüyen turizm havuzu içerisinde kırsal turizm bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) tanımına göre kırsal turizm, kırsalda gerçekleşen bir turizm türü şeklindedir (OECD, 1994).

Olumlu yönde gelişen yaşam koşulları, yükselen ekonomik gelir, organik beslenme, tabiata ve tabiat hayatına ilginin artması gibi nedenlerden dolayı kırsal turizm önemini giderek arttırmaya başlamıştır (Köroğlu ve Köroğlu, 2006).

Türkiye' de ise 1980' li yıllar itibariyle gelişen ve şekil değiştiren turizm sektörü giderek büyümüş ve turizm alanında nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Kırsal turizmin bir alternatif olarak ortaya çıkması ve önemini giderek arttırması sonucu turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki müfredata kırsal turizm dersleri eklenmiştir (Güney, Göller ve Çeken, 2017).

Araştırmada turizm sektörüne ara eleman olarak yetiştirilen Anamur Meslek Yüksekokulu turizm programı ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm üzerine algıları incelenmektedir. Gelecekte kırsal turizm sektöründe ara eleman olarak yer alacak öğrencilerin bu konudaki algılarını ölçerek, gelecekte yönetici statüsünde olabilecek öğrencilerin niteliği konusunda bizlerin fikir sahibi olmasını sağlayacaktır. Böylece turizm eğitimi alan öğrencilerin bizlere eğitim-öğretim konusunda ne gibi değişiklikler yapılabileceği konusunda tartışma olanağı sağlayabilecektir. Araştırmada kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık yaratmak ve ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm algılarını değerlendirmek amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni yapılarak, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi uygulanmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kırsal Turizm Kavramı

Kırsal alanların sosyo-ekonomik düzeyinin gelişmesinde önemli bir rol üstlenen kırsal turizm Avrupa Birliği tarafından “*tatillerini kırsal alanda, kırsal mirası görerek ve kırsal yaşam tarzından hoşlanan insanların arzusu*” olarak tanımlanmakta ve alternatif turizmin önemli bir türü olarak gösterilmektedir (European Commission, 2003).

Büyüyen bir alan olan kırsal turizmde hizmet çeşitlendirilmesinin yapılması günümüzde kırsal bölgeler için bir gelişim stratejisi olarak görülmektedir. Yaşam tarzında meydana gelen değişimlerle birlikte ekonomik seviyenin artması sonucu insanların kırsal yerleşim bölgelerine daha rahat ulaşım imkânına kavuşması bu pazarın gelişmesine ve öneminin bir kat daha artmasını sağlamaktadır (Ayaz, Yeşiltaş ve Türkmen, 2012).

Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algulamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma

Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ, Barış ALTUNTAŞ

OECD (1994) kırsal turizmi, “kırsal ve kentsel nüfusun gelirlerinin eşitlenmesi, sosyal hizmetlere eşit erişim, eşit istihdam fırsatlarının yaratılması ve kırsal olanakların korunması” gibi çok sayıda hedefi içeren dinamik bir kavram olarak tanımlamaktadır. Doganer (2014) kırsal turizmin sadece yerel sakinlere iş fırsatları sunmakla kalmamakta, aynı zamanda yerel yaşam kalitesini de arttırdığını belirtirken, Soykan (2003) kırsal turizmin kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütünleşmesinin yanında kültür turizmi, inanç turizmi, termal turizm, sağlık turizmi, şarap turizmi gibi turizm türleriyle de uyumlu olduğunu belirtmiştir. Ayaz ve ark. (2012) ise kırsal turizmin istihdam oluşturma, doğal güzelliklerin korunması, iş çeşitliliği meydana getirme, çoklu aktivite oluşturma, kırsal sanat ve zanaatları koruma, tarihi yapıları koruma, kadınların rolünü artırma ile turizm dışındaki işletmelere, çiftliklere, kırsaldaki küçük yerleşimlere, kültürel ihtiyacın karşılanmasına, ormancılığa ve altyapı ile üstyapıya destek olma gibi olumlu tarafları bulunduğunu vurgulamışlardır.

Turizm Eğitimi

Turizm eğitiminin temel amacı bu sektörde iş görecekt kişilere eğitim vererek turizm bilincini aşlamak, sektörün gelişmesine katkı sağlamak, kalifiye ve çağa uygun personel yetiştirmektir (Mısırlı, 2002; Üzümcü ve Bayraktar, 2004; Güney ve ark.2017). Bu bağlamda Türkiye’de turizm eğitimi faaliyetleri mesleki turizm eğitiminin yanı sıra örgün ve yaygın eğitimi de içine alan çok yönlü çalışmalarla sağlanmaktadır. Ortaöğretim, ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde verilen eğitimler örgün turizm eğitimi; resmi ve özel kuruluşlar aracılığıyla düzenlenen mesleki kurslar ise yaygın turizm eğitimi oluşturmaktadır (Ongun, Gövdere ve Çelik, 2016).

Araştırma kapsamında yer alan ön lisans düzeyinde turizm eğitimi meslek yüksekokulları aracılığıyla verilmekte olup, bu eğitim ile öğrencilerin sektördeki deneyimleri artırılarak, onlara gelecekte istihdam edilecekleri turizm sektöründe ara elemanların sahip olması gereken nitelikleri kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu sebeple gelecekte turizm sektörünün emanetçileri olarak görülen öğrencilerin bakış açılarının öğrenilmesinin önemli olduğu düşünülerek (Ayaz ve ark., 2012; Güney ve ark., 2017) bu çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm algısı öğrenilmeye çalışılmıştır.

Anamur İlçesi

Anamur ilçesi Mersin’in en batısında yer alıp, Mersin’e 230 km, Antalya’ya 265 km, Karaman’a 230 km ve Kıbrıs’a 76 km uzaklığındadır. 1241 km²’lik bir alana sahip olan Anamur’dan Orta Toros Dağlarının Akdeniz’e inen kolları geçmektedir. Bu nedenle engebeli bir arazi yapısına sahiptir (Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2019). Sahip olduğu demografik yapısı ve geçmişte Roma, Bizans, Selçuklu ile Osmanlı gibi büyük imparatorlukların hâkimiyetinde yer almış olması gibi özellikleriyle Anamur, günümüzde tarihsel ve kültürel zenginlik bakımından büyük bir turizm potansiyeline, özellikle de alternatif turizm potansiyeline sahiptir.

Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Araştırmada kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık yaratmak ve ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm algılarını değerlendirmek amaçlanmaktadır. Araştırma soruları; 1. Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm kavramını nasıl algılamaktadır?

2. Anamur’da kırsal turizmin uygulanabilirliği ve potansiyeli nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni ile yapılmıştır. Olgu bilim deseni, Creswell’ e (2007) göre bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve yüklediği anlamları ortaya çıkartmayı amaçlayan olgu bilim araştırmalarının amacı, verilen olgunun altında yatan ortak anlamları keşfetmek için katılımcılar tarafından deneyimlenmiş dünyayı tanımlamaktır. Johnson ve Christensen’ e (2012) göre fenomenolojik araştırmanın amacı, araştırmadaki katılımcıların yaşam dünyalarına ilişkin bir bakış açısı kazanmak ve onların deneyimleri ile yapılandırdıkları kişisel anlamları ortaya çıkarmaktır. Bu araştırmada incelenen olgu ise “kırsal turizm” dir.

Gelecekte turizm sektörünün emanetçileri olarak görülen öğrencilerin bakış açılarının öğrenilmesinin önemli olduğu düşünülerek (Ayaz ve ark., 2012; Güney ve ark., 2017) bu çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm algısı öğrenilmeye çalışılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır, çünkü kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmaya Anamur Meslek Yüksekokulu’nda 2018-2019 eğitim öğretim yılında turizm programlarında öğrenim görmekte olan 17 kız 10 erkek öğrenciden oluşan toplam 27 öğrenci katılmıştır. Görüşmeler 18-22 Şubat 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya konu olan sorulara görüşme formunda verilen cevapların tekrarlanmaya başlaması sonucu görüşmeler sonlandırılmıştır. Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

<i>Katılımcı</i>	<i>Yaş</i>	<i>Cinsiyeti</i>	<i>Programı</i>	<i>Mezun Olduğu Lise</i>
<i>Katılımcı1</i>	20	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı2</i>	23	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Kız Meslek Lisesi
<i>Katılımcı3</i>	19	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı4</i>	23	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı5</i>	22	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı6</i>	21	Erkek	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı7</i>	21	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Meslek Lisesi
<i>Katılımcı8</i>	25	Erkek	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Ticaret Meslek Lisesi
<i>Katılımcı9</i>	20	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Meslek Lisesi
<i>Katılımcı10</i>	23	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Kız Meslek Lisesi
<i>Katılımcı11</i>	22	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Meslek. ve Tek. Anadolu Lise
<i>Katılımcı12</i>	22	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Ticaret Meslek Lisesi
<i>Katılımcı13</i>	24	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
<i>Katılımcı14</i>	24	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi

Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algulamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma

Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ, Barış ALTUNTAŞ

Katılımcı15	21	Erkek	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Kız Meslek Lisesi
Katılımcı16	21	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Meslek Lisesi
Katılımcı17	21	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Kız Meslek Anadolu Lisesi
Katılımcı18	21	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Anadolu Lisesi
Katılımcı19	20	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	And. Otel. ve Mes. Lisesi
Katılımcı20	22	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
Katılımcı21	21	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Anadolu Lisesi
Katılımcı22	20	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Endüstri Meslek Lisesi
Katılımcı23	21	Kız	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Kız Meslek Lisesi
Katılımcı24	21	Erkek	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Mes. ve Tek. Anadolu Lisesi
Katılımcı25	20	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Teknik Meslek Lisesi
Katılımcı26	21	Erkek	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Anadolu Lisesi
Katılımcı27	21	Kız	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	Kız Meslek Lisesi

Araştırmaya katılan öğrencilerin 11'i Turizm ve Seyahat Hizmetleri bölümünde öğrencisi iken, 16'sı Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümü öğrencileridir. Katılımcı öğrenciler 19-25 yaş aralığını oluşturmaktadırlar.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu yaklaşımı görüşme sırasında irdelenecek bir sorular veya konular listesini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Yarı yapılandırılmış görüşme formatı konuşma süresince farklı sorularla konunun açılmasına, farklı çeşitli ortaya çıkmasına ve konu hakkında yeni fikirlere ulaşılmasına yardım etmektedir (Merriam, 2013: 88). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, sözlü ankettir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2011). Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmadan önce "kırsal turizm" konusunda literatür incelenmiştir. Araştırmada katılımcıların kırsal turizm algısını ve Anamur'da kırsal turizm uygulanabilirliği ve potansiyeli belirlemek için 4 görüşme sorusu belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda oluşturulan 4 görüşme sorusu, ilgili alanda uzman akademisyenler tarafından incelenip küçük birkaç düzeltme ile hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğrencilerin demografik özelliklerini ölçerken, ikinci bölümde 4 görüşme sorusu bulunmaktadır.

Görüşme soruları şu şekildedir;

1. Kırsal turizm kavramını açıklar mısınız?
2. Anamur'da ön plana çıkan yöresel ürünler nelerdir?
3. Anamur'da kırsal turizmin gelişmesi için ne yapılmalıdır?
4. Kırsal turizmde Anamur'un güçlü yönleri nelerdir?

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, geniş bir metne dayalı veriyi tanımlamaya ve bu veriden anlam çıkarmaya çalışan analitik bir metottür (Given, 2008; Krippendorff, 2004). Ses kayıt cihazına kaydedilen görüşmeler, araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiştir. Öğrenciler tarafından verilen cevaplar,

tek tek incelenerek kodlanmış ve bu kodlar birbirleriyle ilişkilendirilip bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen temalara ait en çok tekrarlanan kodlar açıklanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri “Katılımcı1 (E20)” şeklinde parantez içinde E=erkek, K=kadın ve yaşları ile birlikte bulgular bölümünde ifade edilmektedir. Araştırmada en fazla kullanılan kodlar açıklanıp yorumlanmıştır. Bulguların yorumlanabilmesi için nitel veriler sayısal verilerle ifade edilmeye çalışılmıştır. Bunun için kategorilerin frekansları hesaplanarak yüzdeleri ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca doğrudan alıntılarla bulgular desteklenmeye çalışılmıştır. Verilerin analizinde nitel veri analiz programı NVIVO.12 kullanılmış ve bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Geçerlilik ve Güvenilirlik

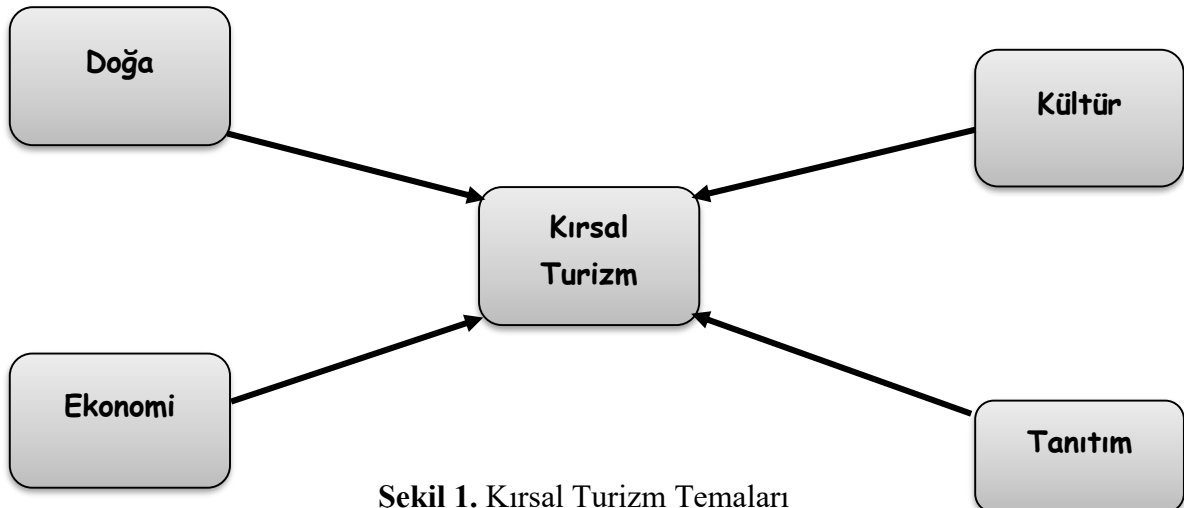
Yazılı olan görüşler defalarca okunduktan sonra ana temalar altında gruplandırılmıştır. Verilerin analizi sürecinde, araştırmacı tarafından ve biri nitel araştırma yöntemleri konusunda ve ikisi turizm alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından ana temalar belirlenmiştir. Görüşme verilerinin analizinin güvenilirliği için Miles ve Huberman (2015: 64) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü [Güvenirlik=Görüş birliği sayısı / (Toplam görüş birliği + Görüş ayrılığı sayısı)] kullanılmıştır. Güvenirlik formülü sonucunda, güvenilirlik=.88 bulunmuştur. Bu durum yapılan kodlamaların güvenilir olduğunu göstermektedir. Veriler belirli ana temalar altında toplanarak, okuyucunun kolayca anlayabileceği bir şekilde sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmada araştırmanın amacına yönelik katılımcılara 4 görüşme sorusu sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplardan elde edilen bulgular şu şekildedir.

Görüşme sorusu 1. Kırsal turizm kavramını açıklar mısınız?

Şekil 1’de katılımcıların kırsal turizm kavramını nasıl algıladıklarına yönelik dört temel tema belirlenmiştir. Buna göre katılımcılar vermiş oldukları cevaplar değerlendirilmiş ve Şekil 1’de belirlenen “Doğal, Kültür, Ekonomik ve Tanıtım” temaları oluşturulmuştur.

Şekil 1. Kırsal Turizm Temaları

Tablo 2. Kırsal Turizm Algıları ve Temalar

Algılanan Sözcükler	Sayı (f)	Yüzde (%)
<i>Doğa</i>	60	55
Kırsal	16	
Doğal	11	
Dağ/taş/orman/bayır/ova/çayır	8	
Yerel halk	6	
Doğal güzellik	5	
Doğa ve tabiat	5	
Toprak	3	
Huzur	3	
Şehir yaşamından uzak	3	
<i>Kültür</i>	21	19
Kültürel	10	
Koruma/korunma	4	
Kültürel miras	3	
El sanatları	2	
Tarih	2	
<i>Ekonomi</i>	16	15
Yöresel ürün	7	
Mal ve hizmet	5	
İş/istihdam	2	
Gelir	2	
<i>Tanıtım</i>	12	11
Tanıtım	9	
Dünya	3	
Toplam	109	100

Katılımcılar ilk görüşme sorusunda kırsal turizm kavramı üzerine yaptıkları açıklamalarda “doğa” temasını f=60 (%55) sıklıkla ilk sırada değerlendirilmiştir. Yani kırsal turizmin ana teması “doğa”nın altında kırsallık f=16, doğallık f=11, Dağ/taş/orman/bayır/ova/çayır kavramları f=8, yerel halk f=6 ve doğal güzellik ve tabiat f=10 ifadeleri sıklıkla kullanılmıştır.

Katılımcı25 (K20) “insanların devamlı ikamet etikleri yerler dışında kırsal yöredeki halkın ürettikleri yöresel mal ve hizmetlerin yörenin doğal dokusuna uygun mekânlarda tüketmelerine dayalı turizmdir” şeklinde kırsal turizmi tanımlarken, Katılımcı14 (E24) “tabiat zenginliklerini, tarihi hatıraları, yöresel değerlerin vs. tanınması ve tanıtılması sosyal ve kültürel kalkınmayı da beraberinde getirir” şeklinde kırsal turizmi ifade etmektedirler.

Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algılamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma

Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ, Barış ALTUNTAŞ

Katılımcı8 (E25) “*kırsal alanların kültürlerini değişimden koruyarak turizm sektörüne sunulması*” şeklinde ifadesi ile kırsal bölgelerin kültürel yozlaşmadan uzak kaldığını belirtmiştir.

Görüşme sorusu 2. *Anamur’da ön plana çıkan yöresel ürünler nelerdir?*

Katılımcılara ikinci görüşme sorusu olarak Anamur ilçesinde ön plana çıkan yöresel ürünler neler olduğu sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri cevaplar tamamı yöresel tarım ürünleri üzerine olmuştur. Anamur bir tarım bölgesi olduğu için katılımcılar yöresel ürün olarak tarımsal ürünleri algılamaktadırlar. Ancak Çeken, Uçan ve Dalgın (2012) kırsal turizmin aynı zamanda yörenin tarihi ve kültürünü, halkın yaşam tarzını, doğal dokusunu, yiyecek ve içeceklerini, el sanatlarını ve gelenek ve göreneklerini ifade ettiğini belirtmektedirler.

Tablo 3. Anamur’da yöresel ürünler

Algılanan Ürünler	Sayı (f)	Yüzde (%)
Muz	25	31
Çilek	24	30
Portakal	11	14
Gölevez	8	10
Mantar	5	6
Zeytin	4	5
Avokado	3	4
Toplam	80	100

Katılımcılar Tablo 3’e göre Anamur’da kırsal turizm kapsamında özellikle muz ve çilek gibi tarımsal ürünlerin ön plana çıkabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar sorulara verilen ifadelerde bölgede yetiştirilen gölevez ve mantarın ilçenin yeme içme kültüründe önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir.

Görüşme sorusu 3. *Anamur’da kırsal turizmin gelişmesi için neler yapılmalıdır?*

Katılımcılar kırsal turizmin gelişmesine yönelik fikir ve düşüncelerinde Anamur’un genel anlamda yeterli kırsal turizm potansiyeline sahip olduğunu ancak tanıtım eksikliğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca katılımcılar Anamur’da turizmin en önemli sorunlarından birisinin seraların vermiş olduğu görsel kirlilik olduğunu bundan dolayı seraların turizmin gelişmesini engellediğini belirtmişlerdir. Katılımcı2 (K23) “*mevsimlik sorunun çözülmesi gerekir, yöresel fuarların sayısı çoğalmalı, sosyal turizm anlayışı oluşmalı ve dağ tırmanışı yapılabilir*” ifadesi ile Anamur’da hem turizmin gelişim sorunu hem de kırsal alanların değerlendirilmesi önerinde bulunmuştur.

Tablo 4. Anamur’da kırsal turizmin gelişmesine yönelik görüşler

Algılanan Ürünler	Sayı (f)	Yüzde (%)
Reklam ve tanıtım	8	32
Seraların kaldırılması/azaltılması	5	20
Sosyal turizmin gelişmesi	3	12
Mevsimsellik sorunu	3	12
Trekking, kamp, avcılık gibi turizm türlerinin geliştirilmesi	2	8
Çevrenin korunması	2	8
Ulaşım sorununun giderilmesi	2	8

Toplam	25	100
---------------	-----------	------------

Görüşme sorusu 4. Anamur'un kırsal turizmin gelişmesinde güçlü özellikleri nelerdir?

Katılımcılara Anamur'un kırsal turizme yönelik güçlü yönleri sorulduğunda katılımcıların kırsal turizm algulamalarında ağırlıklı olarak tarımın ön planda olduğu belirlenmiştir. Özellikle toprağın verimliliği (f=10) ve tarımın devam etmesi (f=5) ifadeleri genellikle kırsal turizmle tarım bölgelerini özdeşleştirdikleri görülmektedir. Katılımcılar kırsal turizm konusunda Anamur'un iklimi ve bitki örtüsünü (f=10), temiz denizini (f=5), yöresel kültürün korunmuşluğunu (f=5) ve coğrafi konumunu (f=5) avantajlı bulmaktadırlar. Katılımcı15 (E21) "toprağın verimliliği, denize sahip olması konum bakımından güzel bir yerde olması metropol veya kalabalık olmaması" ifadesi ile Anamur'un sahilde verimli tarım arazilerine ile sakin bir ilçe avantajına sahip olduğunu belirtmektedir. Katılımcı14 (E24) ise "deniz, kum, güneş, yeşillik, ormanları yüksek dağları (kamp, uçurtma), Abanoz yaylası, Ören antik kent" ile Anamur'un doğal ve kültürel avantajlarından bahsetmiştir.

Tablo 5. Anamur'un kırsal turizme yönelik güçlü özellikleri

Güçlü Yönleri	Sayı (f)	Yüzde (%)
Toprağın verimli olması	10	20
İklimi ve bitki örtüsü	10	20
Temiz deniz ve sahile sahip olması	5	10
Yöresel kültürün korunmuşluğu	5	10
Tarımın devam etmesi	5	10
Coğrafi konumu	5	10
Doğal güzellikleri	4	8
Yeterli kırsal kaynağa sahip olması	4	8
Yaylaları	2	4
Toplam	50	100

Katılımcılar Anamur'da kırsal turizm alanları konusunda herhangi bir ifadeye bulunmamışlardır. Anamur'un el sanatları, halk oyunları, gastronomisi, kültürel farklılıkları vs. kırsal turizm için önemli unsurlardan bahsetmemişlerdir. Bu durum kırsal turizm konusunda ön lisans turizm öğrencilerinin kavramsal anlamda veya Anamur ilçesi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı sonucunu doğurmaktadır. Çuhadar ve Ünal (2017) çalışmalarında ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm ve eko turizm uygulamalarının kapsamına ilişkin bilgi sahibi olmaları noktasında bir eksiklik olduğu belirtmişlerdir. Soykan (2001) kırsal turizmin kapsamına tarım, hayvancılık ve yerel el sanatlarını tanıtmaya, yakın çevre doğa yürüyüşleri ve kültür gezileri, piknik, sportif etkinlikler, animasyon gösterileri, çeşitli kurslar, şenlik, festival ve panayır, çocuklar ve yaşlılar için düşünülmüş özel etkinlikler gibi birçok aktivitenin dâhil olabileceğini belirtmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Araştırmada kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık yaratmak ve ön lisans öğrencilerinin kırsal turizm algularını değerlendirmek amaçlanmaktadır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde öğrencilerin Anamur'da kırsal turizmin uygulanabilirliğine yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu, ön lisans öğrencilerinin kırsal

Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algulamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma

Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ, Barış ALTUNTAŞ

turizm konusunda algıları, doğa, ekonomi, kültür ve tanıtım olmak üzere dört temel tema başlığından oluştuğu görülmektedir. Özellikle kırsal turizme verilen cevaplar arasında “doğa” en fazla algılanan tema olmuştur. Soykan (2006) yapmış olduğu çalışmasında kırsal turizm bileşenlerini “kırsal alanlar”, “kırsal miras”, “kırsal yaşam” ve “kırsal” temel başlıkları altında belirtmiştir. Mevcut araştırmada ön lisans öğrencileri kırsal alan ve kırsal miras temalarını belirtirken kırsal yaşam ve kırsal temaları konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir.

Anamur, zengin somut veya somut olmayan kültürel mirası, festivali, fuarı, el sanatları, eski Anamur evleri, rekreatif alanları, köyleri vs. ile kırsal turizm potansiyeline sahiptir. Katılımcıların Anamur’da kırsal turizm konusunda ön plana çıkabilecek ürünler konusunda sadece muz ve çilek gibi tarımsal ürünleri vurgulamaları; Anamur’u iyi tanıyamamaları veya kırsal turizm kavramını yeterli düzeyde algılayamadıkları hususlarını işaret etmektedir.

Katılımcılar Anamur’un kırsal turizm potansiyelinin reklam ve tanıtıma ihtiyacı olduğunu vurgulamaktadırlar. Bununla birlikte seraların Anamur’da kırsal turizmin gelişmesine engel teşkil edebileceğini belirtmişlerdir.

Katılımcılar Anamur’un sahili, yaylaları, ormanı gibi doğal unsurları vurgularken, kültür turizmi ve kırsal turizm açısından önem taşıyan Anemurium Antik Kenti ve Mamure Kalesi bulunmaktadır.

İleriye yönelik yapılacak çalışmalarda toplumun her kesimi için farkındalık yaratılabilmesi için kırsal turizm olgusunun farklı toplumsal grupların algısını ölçmeye yönelik araştırmaların yapılması ve kırsal turizm bilincin artırılabilmesi için lise ve üniversite müfredatlarında yer verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ayaz, N., Yeşiltaş, M., Türkmen, F. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (22), 103-112.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Traditions*. California: SAGE.
- Çeken, H., Uçar, M., Dalgın, T. (2012). Kırsal Turizmin Gelişimi Konusunda Yerel Halkın Algıları: Fethiye Yöresi Örneği, *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 1 (1), 4-28.
- Çuhadar, M., Ünal, İ. (2017). Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma. *International Journal of Economics and Administrative Sciences*, 3 (2), 1-16.
- Doganer, S. (2014). Developing Sustainable Rural Tourism in San Antonio, TX. In *International Antalya Hospitality Tourism and Travel Research Conference Proceedings*, Antalya, Turkey, 9-12 December 2014.
- European Commission (2003). Fact Sheet. Rural Development in the European Union, Brussels.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., Hyun, H. H. (2011). *How To Design And Evaluate Research In Education*. New York: McGraw-Hill.

Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research, Vol. 3, Issue 4 (Özel Sayı), 765-775, 2019

Ön Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algulamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma
Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ, Barış ALTUNTAŞ

- Given, L.M. (2008). *The Sage of Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Güney, D., Göller, V., Çeken, H. (2017). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları. *Turizm Akademik Dergisi*, 4(2), 19-27.
- Johnson, B., Christensen, L. (2012). *Educational Research Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches*. London: SAGE.
- Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. California: Sage Publications.
- Koroğlu, A., Koroğlu Ö. (2006). Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli, Buldan Sempozyumu, (23-24 Kasım 2006), Buldan, Denizli.
- Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2019). İlçelerimiz Anamur, Erişim Adresi <http://www.mersinkulturturizm.gov.tr/TR-73139/anamur.html>, 28.02.2019.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. (2015). *Nitel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- OECD (1994). Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, *Tourism Strategies and Rural Development*, OCDE/ GD (94) 49, Paris.
- Ongun, U., Gövdere, B., Çelik, T. (2016). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (17), 406-423.
- Soykan, F. (2001). Ege Bölgesi'nden Kırsal Turizme Özgün Bir Örnek: Şirince Köyü (Selçuk/İzmir). *Maltepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 1, 151-176.
- Soykan, F. (2003). Kırsal turizm ve Türkiye turizmi için önemi. *Ege Coğrafya Dergisi*, 12 (1), 1-11.
- Soykan, Füsün, (2006). Avrupa'da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim. II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, (20-22 Nisan 2006), Bildiriler Kitabı, Balıkesir, s. 73.
- Uslu, A., Sancar, M. F., Akay, B., Kutukız, D. (2015). Siirt İli Kırsal Turizm Potansiyeli ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (49), 350-365.
- UNWTO (2019). Erişim Adresi: www.unwto.org, 24.02.2019
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.